

KINDER-EN MENSENRECHTENORGANISATIES LUIDEN NOODKLOK STOP UITZETTINGEN VAN KWETSBARE MENSEN NAAR AFGHANISTAN

Sinds de terugtrekking van internationale troepen uit Afghanistan eind 2014, is de veiligheidssituatie in Afghanistan verslechterd. Vanwege de onveiligheid, instabiliteit en ernstige situatie van ontheemde terugkeerders dienen per direct uitzettingen van kwetsbare mensen te stoppen, aldus acht kinder- en mensenrechtenorganisaties.

Steeds meer gebieden in Afghanistan staan onder controle van de Taliban. Uit onderzoek van onder meer Amnesty International, Save the Children, UNAMA (UN Assistance Mission in Afghanistan) en de Norwegian Refugee Council blijkt dat de situatie, ook in de gebieden waar de Afghaanse overheid de macht heeft, de situatie steeds onveilig wordt. Gewelddadige incidenten, explosies en zelfmoordaanslagen die in alle delen van het land, ieder moment kunnen plaatsvinden, hebben geresulteerd in een toename van het aantal burgerslachtoffers. De gebieden waar gevochten wordt tussen de regering en fundamentalistische troepen (Taliban en IS) wisselen veelvuldig. Een gebied kan het ene moment nog veilig zijn, maar kort daarna niet meer. Mede daarom hebben al meer dan 1.5 miljoen mensen hun huis moeten ontvluchten. Daar zijn honderdduizenden ontheemde Afghanen bijgekomen die vanuit Iran en Pakistan onder druk zijn teruggekeerd. Hierdoor is sprake van een groot gebrek aan toegang tot basisvoorzieningen.

Het is tegen deze achtergrond zeer zorgelijk dat de Europese Unie onder de naam 'Joint Way Forward' in oktober 2016 een deal heeft gesloten met de Afghaanse overheid om gedwongen terugname van onderdanen vanuit Europa te regelen.

De Nederlandse overheid brengt de deal in de praktijk en zet mensen, onder wie kinderen, gedwongen uit naar Afghanistan. Zo werden recent nog een kwetsbaar gezin met jonge kinderen en een alleenstaand kind met zijn achttienjarige broer gedetineerd en uitgezet.

Hoewel Nederland enkele kwetsbare groepen erkent, trekt de overheid daar onvoldoende verblijfsrechtelijke consequenties uit. Kwetsbare mensen uit Afghanistan verdienen onze bescherming. In het bijzonder alleenstaande en/of verwesterde kinderen en – vrouwen, mensen zonder netwerk in Afghanistan, de etnische minderheid Hazara's uit risicogebieden, christen-bekeerlingen en atheïsten en (voormalig) medewerkers van de internationale troepen. Zij hebben op grond van het Vluchtelingenverdrag recht op erkenning als vluchteling. Voor kinderen moet er meer oog zijn voor kindspecifieke asiel- en andere beschermingsgronden. Uit onderzoek van Save the Children blijkt dat het aantal kindsoldaten in het land toeneemt en 91 procent van 520 ondervraagde Afghaanse kinderen onder de vijftien jaar heeft te maken gehad met een vorm van geweld.

De organisaties roepen de overheid op – conform het VN-Kinderrechtenverdrag - voor kinderen bovenal een speciale en gedocumenteerde afweging te maken of de terugkeer in het belang van het kind is. Een afweging die nu volstrekt ontoereikend wordt gemaakt. Bijvoorbeeld bij kinderen die lange tijd in Nederland hebben verbleven. Uitzetting kan in hun geval bijzonder gevaarlijk zijn omdat deze kinderen hun connectie met Nederland niet kunnen verhullen.

Nederland zou haar ogen niet moeten sluiten voor de onveiligheid en instabiliteit in Afghanistan en de mensenrechten voorop moeten stellen. De kinder- en mensenrechtenorganisaties roepen op om te stoppen met uitzettingen van kwetsbare mensen.